

สรุปบทเรียน หลักสูตรทักษะเอไอระดับพื้นฐาน (AI Basics)

นางสาวรติกร ณ ลำปาง
นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ

เป็นหลักสูตรพื้นฐานสำหรับผู้เริ่มต้นเรียนรู้ด้านเอไอซึ่งครอบคลุมเนื้อหาด้านปัญญาประดิษฐ์ตั้งแต่ AI เชิงสร้างสรรค์ (Generative AI) รวมถึงเทคนิคการสร้างพอร์มต์และการใช้งาน AI ในการสร้างคอนเทนต์ การค้นหาข้อมูล และการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพด้วย Microsoft Copilot เน้นการใช้งาน AI อย่างรับผิดชอบ และ AI กำลังเปลี่ยนโลกอย่างไร พร้อมทั้งส่งเสริมให้ทุกคนเข้าถึงเทคโนโลยี AI ได้ง่ายและมีประโยชน์ ประกอบด้วย ๕ ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ ๑ - ปัญญาประดิษฐ์เชิงสร้างสรรค์ (Generative AI)

๑. Generative AI เป็นสาขาหนึ่งของปัญญาประดิษฐ์ที่สามารถสร้างเนื้อหาใหม่โดยอัตโนมัติ ไม่ว่าจะเป็นข้อความ ภาพ เสียง หรือวิดีโอ โดยใช้โมเดลที่เรียนรู้จากข้อมูลจำนวนมาก ผลงานที่ได้จาก Generative AI สามารถนำไปใช้ในด้านต่างๆ เช่น ศิลปะ การตลาด การพัฒนาเกม หรือแม้แต่การช่วยเขียนโปรแกรม

๒. โมเดล Generative AI คือโมเดลที่อยู่เบื้องหลัง Generative AI ประกอบด้วยเทคโนโลยีที่ทรงพลัง เช่น GANs (Generative Adversarial Networks) และ Transformers (เช่น GPT, DALL-E) ซึ่งช่วยให้ AI สามารถสร้างเนื้อหาที่มีความเหมือนกับของมนุษย์ สามารถใช้เรียนรู้รูปแบบของข้อมูลและนำไปสร้างสิ่งใหม่ที่น่าสนใจ

๓. Generative AI ใช้หลักการทางภาษาศาสตร์และโมเดลทางสถิติเพื่อสร้างข้อความที่มีความสมเหตุสมผล โมเดลภาษาขนาดใหญ่ (Large Language Models) เช่น GPT และ BERT ถูกฝึกด้วยข้อมูลจำนวนมากจากอินเทอร์เน็ต ทำให้สามารถเข้าใจบริบทและสร้างข้อความที่เหมือนมนุษย์ได้

๔. การสร้างภาพด้วย AI – สร้างภาพจากข้อความ เป็นหนึ่งในความสามารถที่โดดเด่นของ Generative AI คือการสร้างภาพจากคำบรรยาย โดยใช้โมเดลอย่าง DALL-E หรือ Stable Diffusion AI สามารถวิเคราะห์ข้อความและสร้างภาพที่ตรงกับคำอธิบายได้ เทคโนโลยีนี้มีประโยชน์ในด้านศิลปะ การออกแบบ และโฆษณา

๕. เพื่อนคู่ใจในการสร้างคอนเทนต์ Generative AI กลายเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับนักเขียน ศิลปิน และนักการตลาด ช่วยในการสร้างบทความ คำโปรโมท โฆษณา หรือแม้แต่การแต่งเพลง AI สามารถช่วยให้งานเร็วขึ้น ลดต้นทุน และเพิ่มความคิดสร้างสรรค์

๖. โอกาสใหม่ที่มากับ Generative AI เช่น การช่วยออกแบบสินค้าและแบรนด์, การสร้างผู้ช่วยอัจฉริยะที่เข้าใจภาษามนุษย์, การพัฒนาคอนเทนต์ที่มีความเป็นเอกลักษณ์ และการนำไปใช้ในวงการแพทย์ เช่น การช่วยวิเคราะห์ข้อมูลภาพทางการแพทย์

ส่วนที่ ๒ - การค้นหาทางอินเทอร์เน็ตและอื่น ๆ

๑. วิวัฒนาการของการค้นหา การค้นหาข้อมูลเริ่มจากรูปแบบดั้งเดิม เช่น การค้นหาในหนังสือ หอสมุด และเอกสารวิชาการ ต่อมามีการพัฒนาเป็นเครื่องมือค้นหาออนไลน์ที่ช่วยให้เข้าถึงข้อมูลได้เร็วขึ้น ในยุคแรก เช่น Archie และ AltaVista เป็นตัวเลือกยอดนิยม ก่อนที่ Google จะเข้ามาเปลี่ยนแปลงวิธีค้นหาข้อมูลอย่างถาวร

๒. เครื่องมือค้นหาหรือ Search Engine เช่น Google, Bing, Yahoo ใช้อัลกอริธึมที่ซับซ้อนเพื่อตรวจสอบและจัดอันดับหน้าเว็บตามความเกี่ยวข้อง AI และ Machine Learning มีบทบาทสำคัญในการช่วยวิเคราะห์เนื้อหา โดยใช้เทคนิค เช่น Web Crawling, Indexing และ Ranking เพื่อนำเสนอข้อมูลที่ตรงกับคำค้นหาของผู้ใช้มากที่สุด

๓. เครื่องมือให้เหตุผล (Reasoning Tools) เป็นเทคโนโลยีที่ช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลและตัดสินใจอย่างมีเหตุผล เช่น AI-based Assistants และ Knowledge Graphs ที่สามารถค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลต่าง ๆ และช่วยให้ผู้ใช้ได้ผลลัพธ์ที่ตรงกับความต้องการมากขึ้น

๔. วิธีการค้นหาแบบใหม่ - Microsoft Copilot เป็นตัวอย่างของ AI ที่ช่วยในการค้นหาและสรุปข้อมูลแบบอัจฉริยะ Copilot ไม่เพียงแต่ค้นหาข้อมูล แต่ยังช่วยประมวลผล วิเคราะห์ และนำเสนอคำตอบที่มีประโยชน์ รวมถึงสามารถช่วยสร้างเนื้อหาด้วย Generative AI ทำให้ผู้ใช้ได้รับข้อมูลที่แม่นยำและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๕. เทคนิคการสร้างพรอมต์ การสร้าง Prompt หรือคำสั่งสำหรับ AI เป็นปัจจัยสำคัญในการได้คำตอบที่ดีที่สุด เทคนิคที่ช่วยให้ได้ผลลัพธ์ที่ดีคือ ใช้ภาษาที่ชัดเจนและเจาะจง, ระบุบริบทที่ต้องการให้ AI เข้าใจ, ใช้คำสั่งที่เป็นโครงสร้าง เช่น "สรุปข้อมูลเกี่ยวกับ...", "แสดงตัวอย่างของ..." และ ลองปรับแต่งคำถามเพื่อให้ AI เข้าใจเจตนาของผู้ใช้มากขึ้น

๖. แนวปฏิบัติที่ดีที่สุดในการสร้างพรอมต์คือ การตั้งคำถามให้มีประสิทธิภาพควรกำหนดเป้าหมายของคำถามอย่างชัดเจน, ใช้ภาษาที่เหมาะสมกับบริบทของข้อมูล และทดสอบและปรับแต่งพรอมต์เพื่อหาคำตอบที่ดีที่สุด

๗. ความคิดเชิงวิเคราะห์ ความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลและตั้งคำถามอย่างมีเหตุผลเป็นทักษะที่สำคัญ การค้นหาข้อมูลที่มีคุณภาพต้องใช้ความคิดเชิงวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและแหล่งที่มาของข้อมูล AI สามารถช่วยให้ผู้ใช้วิเคราะห์ข้อมูลที่ซับซ้อนได้ดีขึ้น เช่น การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของแหล่งข่าว

ส่วนที่ ๓ - การใช้ AI อย่างมีความรับผิดชอบ

๑. การใช้ AI อย่างมีความรับผิดชอบหมายถึงการนำเทคโนโลยีมาใช้โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสังคม จริยธรรม และกฎหมาย แนวปฏิบัติที่ดีที่สุดได้แก่

- ความโปร่งใส (Transparency) AI ควรมีความโปร่งใสเกี่ยวกับการทำงานและแหล่งข้อมูลที่ใช้
- ความเป็นธรรม (Fairness) หลีกเลี่ยงอคติและให้โอกาสที่เท่าเทียมกันสำหรับทุกคน
- ความปลอดภัย (Security) ระบบต้องได้รับการออกแบบให้ปลอดภัยจากการถูกเจาะระบบหรือใช้งานในทางที่ผิด

- ความรับผิดชอบ (Accountability) ผู้พัฒนาและผู้ใช้ AI ต้องรับผิดชอบต่อผลกระทบที่เกิดขึ้น

๒. หลักการของ AI ที่มีความรับผิดชอบ องค์กรและผู้พัฒนา AI มักใช้หลักการสำคัญ เช่น

- ความเป็นธรรม (Fairness) ลดอคติที่อาจเกิดขึ้นในโมเดล
- ความเป็นส่วนตัว (Privacy) ปกป้องข้อมูลของผู้ใช้
- ความสามารถในการอธิบาย (Explainability) AI ควรสามารถอธิบายกระบวนการตัดสินใจได้
- ความปลอดภัย (Safety & Security) AI ต้องไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้ใช้

๓. Deepfakes และลิขสิทธิ์ใน AI

Deepfakes เป็นเทคโนโลยีที่ใช้ AI ในการสร้างภาพหรือวิดีโอปลอมที่ดูสมจริง ซึ่งอาจถูกนำไปใช้ในทางที่ผิด เช่น การเผยแพร่ข้อมูลเท็จหรือการละเมิดสิทธิ์ของบุคคล ในด้านลิขสิทธิ์ AI มี

ความสามารถในการสร้างเนื้อหาใหม่ แต่ยังมีข้อถกเถียงเกี่ยวกับการเป็นเจ้าของผลงาน AI และการใช้ข้อมูลที่มีลิขสิทธิ์ในการฝึกโมเดล

๔. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์และ AI และผลกระทบทั่วโลก

AI ส่งผลกระทบต่อสังคมในหลายด้าน เช่น

- การทำงานและเศรษฐกิจ: AI ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ แต่ก็ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตลาดแรงงาน

- สังคมและวัฒนธรรม: AI มีบทบาทในการสร้างคอนเทนต์ ส่งผลต่อสื่อและการสื่อสาร

- จริยธรรมและกฎหมาย: รัฐบาลทั่วโลกกำลังพัฒนาแนวทางและกฎหมายเกี่ยวกับการใช้ AI

ส่วนที่ ๔ - เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของคุณด้วย Microsoft Copilot

๑. Microsoft Copilot เป็น AI คู่ใจที่ช่วยให้คุณทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพขึ้น ด้วยความสามารถในการค้นหาข้อมูล ประมวลผล และสร้างเนื้อหา มันถูกออกแบบมาเพื่อช่วยให้การทำงานราบรื่นขึ้น และลดเวลาในการทำงานที่ซ้ำซ้อน

๒. เริ่มต้นใช้งาน Copilot - การตั้งค่าและประเภทบัญชี

การใช้งาน Copilot นั้นง่ายดาย สามารถเข้าถึงได้ทั้งสำหรับผู้ทั่วไปและองค์กร โดยสามารถตั้งค่าใน Windows, Edge และแอปต่างๆ ของ Microsoft ๓๖๕ ขึ้นอยู่กับประเภทบัญชีที่คุณใช้

๓. การรองรับภาษาและการเข้าถึงใน Copilot

Copilot รองรับหลายภาษา รวมถึง ไทย ทำให้สามารถช่วยเหลือได้หลากหลายกลุ่มผู้ใช้นอกจากนี้ยังมีฟีเจอร์ช่วยการเข้าถึง เช่น การอ่านข้อความให้ฟัง หรือการใช้คำสั่งเสียง

๔. เคล็ดลับในการสนทนากับ Copilot ให้มีประสิทธิภาพ

- ใช้คำถามที่ชัดเจนเพื่อให้ได้คำตอบที่แม่นยำ

- ระบุบริบทเพื่อให้ Copilot เข้าใจแนวทางการตอบ

- ลองปรับแต่งคำสั่งเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่เหมาะสมกับงานที่ต้องการ

๕. Copilot ใช้โมเดล GPT ซึ่งเป็นเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ที่สามารถเข้าใจภาษาและสร้างเนื้อหาได้อย่างชาญฉลาด พร้อมด้วยปลั๊กอินที่ช่วยให้สามารถ วิเคราะห์ข้อมูล, จัดการเอกสาร และสร้างคอนเทนต์ได้อย่างง่ายดาย

๖. เปลี่ยนไอเดียให้เป็นจริงด้วย Copilot

Copilot สามารถช่วยให้คุณ ร่างแนวคิด, สร้างเนื้อหา และปรับปรุงงานเขียน ได้อย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นการเขียนบทความ รายงาน หรือสคริปต์สำหรับวิดีโอ

๗. การจัดการเวลาอย่างมีประสิทธิภาพด้วย Copilot

AI สามารถช่วยจัดการตารางงาน วางแผนงาน และช่วยเตือนความจำ เพื่อลดการเสียเวลาและเพิ่มโอกาสในการบริหารจัดการงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๘. Copilot สามารถช่วยเขียน เรซูเม่, จดหมายสมัครงาน และคำแนะนำในการสัมภาษณ์ ทำให้คุณเตรียมตัวได้ดีขึ้นเพื่อโอกาสที่ดีในอาชีพ

๙. พัฒนาทักษะไปกับ Copilot ด้วยความสามารถของ AI คุณสามารถใช้ Copilot เพื่อเรียนรู้ทักษะใหม่ ๆ เช่น การเขียนโปรแกรม การวิเคราะห์ข้อมูล หรือการพัฒนาภาษา

๑๐. การวิเคราะห์รูปภาพและเอกสาร Copilot สามารถวิเคราะห์รูปภาพและเอกสาร เช่น การสแกนข้อความจากภาพ หรือช่วยอ่านข้อมูลจากไฟล์ที่คุณอัปโหลด ทำให้การทำงานสะดวกมากขึ้น

๑๑. Copilot เสริมประสิทธิภาพการทำงาน

AI สามารถช่วย สรุปข้อมูล, สร้างไอเดียใหม่ และแนะนำแนวทางในการแก้ปัญหา ทำให้คุณสามารถทำงานได้เร็วขึ้นและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๑๒. เพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของคุณด้วย Copilot ใน Edge

Copilot สามารถช่วยค้นหาข้อมูล, สรุปเว็บเพจ และจัดการเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน ได้โดยตรงจาก Microsoft Edge ทำให้สามารถเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการได้ง่ายขึ้น

ส่วนที่ ๕ - AI สำหรับทุกคน

๑. AI กำลังเปลี่ยนโลกอย่างไรให้ทุกคนเข้าถึงได้มากขึ้น

ปัญญาประดิษฐ์ (AI) กำลังปฏิวัติโลกในด้านต่าง ๆ เช่น การทำงาน การศึกษา การแพทย์ และความบันเทิง ด้วยการเปิดโอกาสให้ทุกคนสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีได้ง่ายขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเครื่องมือช่วยพัฒนาเนื้อหา, ผู้ช่วยอัจฉริยะที่สามารถตอบคำถาม และเทคโนโลยีที่ช่วยปรับปรุงชีวิตประจำวัน AI ช่วยลดช่องว่างทางดิจิทัล โดยทำให้ผู้ที่ไม่มีทักษะด้านเทคโนโลยีสามารถใช้งานระบบที่ซับซ้อนได้ง่ายขึ้น

๒. ผลกระทบของ AI ต่อบทบาทงานต่างๆ

AI ได้เข้ามามีบทบาทในหลายอุตสาหกรรม เช่น

- การตลาดและครีเอทีฟ: AI สามารถช่วยสร้างเนื้อหา โฆษณา และออกแบบกราฟิก
- การแพทย์: AI ช่วยวิเคราะห์ข้อมูลผู้ป่วย วินิจฉัยโรค และช่วยงานวิจัย
- การศึกษา: AI สนับสนุนการเรียนรู้โดยช่วยสอนและแนะนำข้อมูลที่เหมาะสม
- ธุรกิจและการจัดการ: AI เพิ่มประสิทธิภาพในการวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจ

ในขณะที่ AI ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน มันก็ทำให้บางบทบาทงานเปลี่ยนไปและเกิดอาชีพใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการและการพัฒนา AI

๓. AI พันธมิตรเพื่อนมนุษยธรรม

AI ไม่เพียงแค่ช่วยเหลือในเชิงธุรกิจและเทคโนโลยี แต่ยังมีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม เช่น

- การช่วยเหลือผู้พิการ: AI สามารถช่วยการสื่อสารและช่วยพัฒนาชีวิตผู้พิการ เช่น เทคโนโลยีแปลงเสียงเป็นข้อความ หรือการช่วยอ่านเอกสารให้กับผู้ที่มีปัญหาทางสายตา
- การคาดการณ์ภัยพิบัติ: AI ถูกใช้เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลและคาดการณ์เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น เช่น การเตือนภัยพิบัติทางธรรมชาติ
- การพัฒนาสังคม: AI สนับสนุนโครงการเพื่อความยั่งยืน เช่น การวิเคราะห์ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม หรือการช่วยพัฒนาการเกษตร

๔. AI ที่ทุกคนเข้าถึงได้ด้วย Copilot

Microsoft Copilot เป็นตัวอย่างที่ดีของ AI ที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ ไม่ว่าจะเป็น

- การช่วยงานเอกสาร: Copilot สามารถช่วยร่างข้อความ แปลภาษา และวิเคราะห์ข้อมูล
- การค้นหาข้อมูล: AI สามารถช่วยค้นหาและสรุปข้อมูลที่เกี่ยวข้องอย่างรวดเร็ว
- การสนับสนุนการทำงาน: Copilot ช่วยลดความซับซ้อนของงานที่ต้องใช้เวลา เช่น การจัดการอีเมล การวิเคราะห์ข้อมูล และการวางแผน

Copilot เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ AI ไม่ใช่เพียงเทคโนโลยีของผู้เชี่ยวชาญเท่านั้น แต่สามารถเข้าถึงได้สำหรับทุกคน